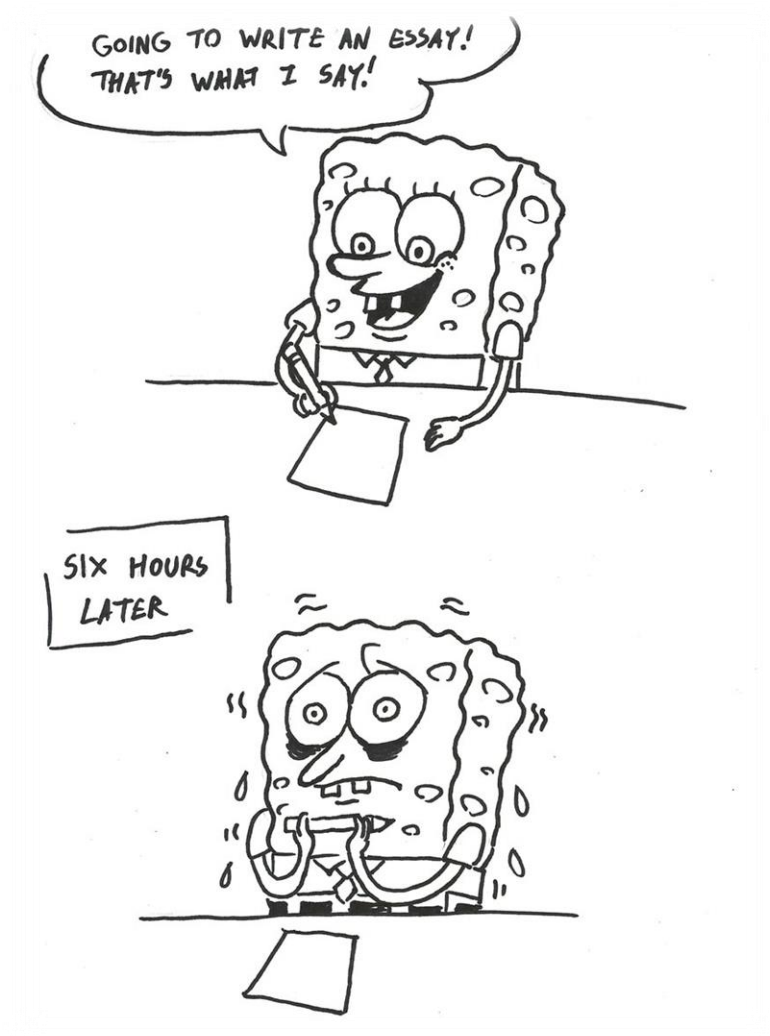

Arbeid med arbeidskrav

UVEXFAC

En studentguide for oppgaveskriving og responsarbeid

Lilnanny@deviantart.com

Innhold:

Innhold:	1
Forord	2
1. Arbeidet med arbeidskrav i seminaret.....	3
2. Akademiske tekster – en egen sjanger.....	4
2.1 Redegjør – drøft - vurder.....	4
2.2. Tekstens oppbygging	5
2.2.1. Innledning.....	5
2.2.2. Hoveddel	6
2.2.3. Avslutning.....	7
3. Arbeidet med oppgaven.....	9
3.1. Hva er/hvordan skrive referat?	9
3.2. Hvordan komme i gang med selve oppgaven?	10
3.3. Hva er godt nok for å levere?	11
3.4. Hva skal jeg med veiledningen?	11
4. Responsarbeid – nyttige tips	12
4.1. Noen råd til deg når du leser gjennom andres tekst	13
4.2. Noen råd til deg i arbeidet med en skriftlig respons.....	13
4.3. Når du selv mottar en respons.....	13
Tips for videre lesing	14

Forord

Som student ved UVEXFAC vil du ved starten av semesteret få tilbud om å følge seminarer som går parallelt med forelesningene. Hensikten med seminartilbudet er at du skal få hjelp til å jobbe med faget og til å utvikle studiestrategier. I seminaret vil du få mulighet til å samarbeide med medstudenter om din akademiske dannelsesprosess, du vil få hjelp til å utvikle lese- og skriveferdighetene dine og få hjelp til arbeidet med arbeidskravet og til å forberede deg til eksamen. På UVEXFAC innebærer både eksamen og arbeidskravet og skrive en akademisk oppgave over en gitt problemstilling.

Det å skrive akademiske tekster, er for mange en litt ny verden. I akademiske tekster er det for eksempel høyere krav til saklig redelighet og til kildehenvisninger enn i andre tekster. Vi sier gjerne at det å skrive akademiske tekster forutsetter et «akademisk håndverk» som du som fersk student vil trenge å lære deg. Ved å følge undervisningen, ikke minst seminarene, vil du få hjelp til dette. Men for at du skal bli enda tryggere på hva slags skrivearbeid som faktisk forventes av deg, har vi laget denne *studentguiden* til deg. Studentguiden er skreddersydd for deg som tar UVEXFAC, særlig deg som velger å følge seminartilbudet. Dette innebærer at det er arbeidsprosessen i seminaret som legges til grunn. Guiden kan allikevel med fordel også brukes som ressurs i arbeidet med både arbeidskravet og eksamen for deg som velger selvstudium.

Uansett om du har valgt seminar- eller selvstudiumsvarianten er det viktig at du merker deg at studentguiden kun er et supplement til det som måtte finnes av informasjon og formelle dokumenter publisert på emnets semesterside. På semestersiden vil du hvert semester finne blant annet oversikt over hvilke oppgaver og frister som gjelder, og hvilke formelle krav som gjelder gjeldende semester. (NB! Det forventes at du som student gjør deg kjent med denne informasjonen på egenhånd!). Merk at et viktig formelt krav vil være at du skal følge en bestemt *referansemal*. På UV-fakultetet brukes APA6th. Denne vil du også finne informasjon om på emnets semesterside.

God lesing – og lykke til!

Azita Afsar og Elin Rødahl Lie

1. Arbeidet med arbeidskrav i seminaret

Som student ved UVEXFAC må du levere et **arbeidskrav** til gitt frist før du kan ta eksamen. Både arbeidskravet og eksamen vil være en akademisk oppgave av typen "redegjør- drøft - vurder" over en gitt oppgave. Arbeidet med arbeidskravet vil dermed ikke bare være en formalitet du må bestå for å kunne ta eksamen. Det vil også være en viktig forberedelse til eksamen, og ikke minst som et første skritt for å utvikle pedagogisk tenkning og ditt «akademiske håndverk». Dette vil du ikke bare ha stor nytte av på eksamen, men også senere i studieløpet – og kanskje i senere arbeid også. Å ta arbeidet med arbeidskravet ved UVEXFAC på alvor er derfor noe du vil tjene på, både på kort og lang sikt. Mens eksamensoppgavene ikke utdeles før selve eksamensdagen, vil arbeidskravoppgavene publiseres tidlig i semesteret. På den måten vil du kunne komme i gang tidlig med dette arbeidet. Det er også det seminaropplegget legger opp til. Allerede i starten av seminaret legges det opp til at du som forarbeid til arbeidskravet skal skrive deg inn i litteraturen som er sentral for arbeidskravoppgaven, ved at du skal skrive og levere inn **referater** over den sentrale litteraturen.

Høsten 2016 lyder oppgaveteksten for deg som tar seminarvarianten:

Redegjør kort for det pedagogiske paradoks, drøft så de to tildelte pedagogiske tenkernes syn på disiplin og frihet i oppdragelsen.

Du vil få utdelt hvilke pedagogiske tenkere, eller filosofer, du skal skrive oppgave om i seminaret. Fordi det er blant fire pedagogiske tenkere de to du får utdelt velges ut i fra, vil alle studenter som forberedelse skrive og levere inn fire referater, ett for hver av de fire filosofene. Referatene skal være på ca. én side (for mer om hva et referat er og hvordan du kan skrive dette, se punkt 3.1). Både referatene og arbeidskravet skal leveres i **Fronter**. Alle innleveringer skjer i egne mapper i fronterrommet til ditt seminar. (Selvstudiumstudenter leverer i et eget rom for selvstudium). I seminaret vil du ikke bare få utdelt hvilke filosofer du skal skrive om, du vil også plasseres i en arbeidsgruppe med studenter som skriver om samme filosofer som deg. På den måten legges det i seminaret opp til samarbeid både om teksttolkning og om skrivearbeidet.

To uker etter at du har levert inn arbeidskravet vil du få en **skriftlig tilbakemelding** på besvarelsen din av en veileder. Veilederen vil peke på hva som er bra ved oppgaven din, og hva du bør jobbe mer med. Merk deg at et slikt tilbud er svært eksklusivt, og ikke noe du kan regne med å få igjen! Du bør derfor utnytte veiledningen så mye som mulig. Det gjør du ved at du, for det første, leverer inn en så bra og gjennomarbeidet oppgave som du er i stand til. På den måten vil du gi veilederen et så korrekt bilde som mulig av hvor du faktisk står, hvilket igjen vil gi deg best mulig og mest mulig skreddersydde råd til hvordan du bør jobbe videre både med oppgaven og med skriveingen din. For det andre bør du videreutvikle oppgaven i tråd med rådene. Ikke bare vil du lære masse av å gå gjennom oppgaven din med nye øyne og gjøre den så bra som mulig. Det vil også ha stor overføringsverdi og være svært nyttig som forberedelse til eksamen, som jo også vil være en akademisk oppgave.

2. Akademiske tekster – en egen sjanger

2.1 Redegjør – drøft - vurder

Før du går i gang med selve skriveprosessen, kan det være lurt å ha klart for deg hva slags arbeid du faktisk er i gang med. Akademiske tekster er en egen sjanger. Det er viktige forskjeller fra stilskriving i skolen. En viktig forskjell er at du som regel ikke blir spurt om din personlige oppfatning om pedagogiske og spesialpedagogiske problemstillinger. Å vise selvstendighet i akademiske tekster innebærer at du tar i bruk faglig dokumentert kunnskap og teori på en selvstendig måte. Det handler altså ikke om «å synse» eller mene originale ting uten faglig forankring. Det du blir bedt om å gjøre i arbeidskravet er å **redegjøre** for aktuelle deler av pensumlitteraturen – altså å gjenfortelle med egne ord det som står i pensum –, for deretter å drøfte oppgavens aktuelle problemstilling i lys av den allerede redegjorte fagkunnskapen samt annen relevant kunnskap du finner i pensumlitteraturen. Ofte vil du finne at fagkunnskapen i pensum (eller andre steder) ikke er entydig, fordi ulike kilder vil gi ulike vinklinger og perspektiver på samme sak, tema eller fenomen. Det er *dette* som gir grunnlaget for din drøfting.

Merk: Det er ikke gitt at det bare er det oppgaveteksten spesifikt ber deg om å redegjøre for alt som du trenger å redegjøre for! Også når du blir bedt om å drøfte noe vil det være nødvendig at du viser at du har faglig forankring ved at du før du drøfter redegjør for de aktuelle teorier og perspektiver som du vil ta for deg i din drøfting. I arbeidskravoppgaven H16 vil det for eksempel være nødvendig at du redegjør for de to tenkernes syn på frihet og disiplin i oppdragelsen før du drøfter dem opp mot hverandre.

Å drøfte innebærer i praksis å undersøke likheter (enigheter) og ulikheter (uenigheter) ved eksisterende teorier og perspektiver, og å **vurdere** disse i lys av problemstillingen. Først når du har undersøkt problemstillingen på denne måten i lys av eksisterende kunnskap, vil du kunne være i stand til eventuelt å gi en faglig fundert vurdering av hvilken teori eller perspektiv som virker mest fornuftig etter ditt syn. Å gi uttrykk for sin mening *etter* å ha vist hvordan problemstillingen kan belyses gjennom eksisterende fagkunnskap er altså noe ganske annet enn «å synse» uten faglig forankring som jeg innledningsvis nevnte måtte unngås. Hvis du fortsatt synes dette skillet mellom faglig fundert vurdering og «synsing» fremstår litt uklart, kan du la deg berolige av at det å gi slike personlige vurderinger uansett ikke er et krav til deg som førsteårsstudent. Det viktigste nå er at du kommer i gang med å sette deg inn i faglitteraturen ved å *redegjøre* for ulike perspektiver på pensum, at du viser at du er i stand til å *drøfte* de ulike perspektivene opp mot hverandre og at du kan **vurdere** de ulike perspektivene opp mot problemstillingen. En *slik* form for vurdering bekrefter nemlig også din faglige selvstendighet ved at du viser at du er i stand til å belyse problemstillingen i lys av ulike faglige teorier og perspektiver fra pensum.

Et annet viktig kjennetegn på en akademisk tekst er at alt stoff du henter fra faglitteraturen eller andre steder skal henvises til med korrekte **kildehenvisninger** eller referanser. En tommelfingerregel er at all redegjørelse skal ha en kildehenvisning første gang den nevnes i teksten din. Det er også viktig at du markerer for leseren av teksten din både når redegjørelsen starter og når den slutter. Dette kan du for eksempel gjøre ved å innlede

redegjørelsen med: «I følge den norske pedagogen Edvard Befring... bla bla...» i tillegg til at du avslutter redegjørelsen med en henvisning: (Befring, 2014, s. 14). En arbeidskravbesvarelse vil *alltid* inneholde referanser i den løpende teksten. I tillegg skal du ha en **litteraturliste** etter oppgaven hvor du viser til hvilke bøker og artikler du har benyttet deg av i oppgaven. Se semestersiden for dokument om formelle krav og link til gjeldende referansemal (APA6th). NB! At du har med kildehenvisninger i teksten din er veldig viktig: Hvis du unnlater å oppgi kildene dine kan du faktisk bli anklaget for forsøk på fusk!

Et tredje viktig kjennetegn på en akademisk tekst er at den skal ha en viss form eller struktur. Akademiske tekster skal ha et ryddig oppsett eller struktur – en **faglig logisk oppbygging** – som gir mening i forhold til problemstillingen du har fått i oppgave å besvare. Tenk gjerne at du ikke bare skal skrive en vilkårlig tekst, men at du også skal *guide en leser* gjennom teksten din og vise vedkommende hele veien hvordan det du skriver har relevans for oppgavens problemstilling. Du skal med andre ord vise at det er en **rød tråd** i teksten din, fra begynnelse til slutt. Et fint sted å starte når du skal sette i gang å bygge opp en slik velstrukturert akademisk tekst er å tenke at slike tekster grovt sett kan sies å bestå av tre deler: innledning, hoveddel og avslutning. Under punkt 2.3 følger en mer utfyllende beskrivelse av hver av disse delene.

2.2. Tekstens oppbygging

2.2.1. Innledning

Innledningen starter oppgaven din. Her forteller du leseren hva du skal gjøre. Du skriver hvordan du tolker oppdraget ditt (altså hva du mener oppgaven ber deg gjøre) og hvordan du vil løse oppdraget (altså hvordan du har tenkt å bygge opp oppgaven). Det finnes flere måter å tolke en oppgave på, du skal kunne begrunne hvorfor din tilnærming er en god og rimelig tolkning av oppgaven. Ofte kan det også være nødvendig å avgrense oppgaven. Det vil si at du innledningsvis også kort sier noe om hva du *ikke* kommer til å gjøre - selv om dette *kunne* vært relevant for å besvare oppgavens problemstilling. I avgrensningen angir du dermed altså hvilke teorier og begreper du *vil* benytte i oppgaven (NB! husk at du ikke skal lage din egen definisjon!). I en såpass kort oppgave som UVEXFACs arbeidskrav, bør ikke innledningen være på mer enn en halv side. En innledning trenger dessuten ikke hete «innledning», men den kan godt gjøre det. I hvert fall bør den være tydelig avgrenset fra resten av oppgaven.

Innledningen bør inneholde:

- ✓ Oppgavetolkning
- ✓ Evt. en kort avgrensning
- ✓ En kort oppsummering av hvordan du tenker å bygge opp oppgaven din, og i hvilken rekkefølge de ulike elementene vil bli presentert

2.2.2. Hoveddel

I hoveddelen besvares oppgaven. Denne delen bør innledes med en tematisk overskrift som forteller leseren hva som er innholdet i det som nå kommer (ikke kall denne delen «hoveddel»!). Hoveddelen kan igjen gjerne deles i flere tematiske underoverskrifter, men ikke for mange. For mange underoverskrifter vil gjøre teksten unødvendig oppstykket. Å dele hoveddelen i to- tre tematiske underoverskrifter er mer enn tilstrekkelig for en fire siders oppgave. Tidlig i hoveddelen bør sentrale begrep defineres - med mindre du alt har gjort dette i innledningen - slik at vi vet hvilken forståelse av begrepene du vil forholde deg til i oppgaven. Begrepsdefineringer kan gjøres i innledningen, i starten av hoveddelen eller de kan foretas utover i teksten når begrepene brukes første gang. I alle tilfeller, husk referanse!

Resten av hoveddelen består av redegjørelse og drøfting. En måte å strukturere disse to elementene på er at du starter med å presentere en egen redegjørelsesdel hvor du redegjør for alle aktuelle perspektiver du vil ta for deg i oppgaven, før du etterpå drøfter det du har redegjort for i en egen drøftingsdel. Hvis du er fersk i det akademiske håndverket, som det å skrive akademiske tekster jo er, kan dette være en fin måte å starte på. Det er allikevel bra å være klar over at redegjørelse og drøfting ikke trenger å deles i to slike atskilte deler. Særlig i korte oppgaver kan en slik todeling lett føre til unødvendige repetisjoner. En annen og kanskje mer vanlig fremgangsmåte er å ta i bruk "fletteteknikk". Fletteteknikk innebærer at redegjørelsene presenteres løpende i forkant av hver drøfting eller sammenligning. For med en gang du har redegjort for to perspektiver, vil du jo faktisk både kunne sammenligne dem med hverandre, og du vil kunne se dem i lys av problemstillingen. Etter å ha sett på de to første perspektivene vil du kunne hente inn et tredje perspektiv og redegjøre for dette, for deretter og bringe også dette tredje perspektivet inn i sammenligningen av de to, samt vurdere hvordan dette tredje perspektivet til forskjell fra de to andre kanskje vil gi en tredje tilnærming til problemstillingen. En slik «fletteteknisk» fremgangsmåten er imidlertid litt mer krevende, men kan kanskje være noe å strekke seg etter – enten nå – eller ved en senere anledning.

Uansett hvordan du velger å presentere henholdsvis redegjørelsen og drøftingen, husk at begge deler må med for at du skal besvare oppgaven! De faglige redegjørelsene er viktige fordi du her viser både forståelse for pensum og at du mestrer referansenoteringen. Dessuten vil gjennomarbeidede redegjørelser trolig gi mye bedre drøftinger. En besvarelse *kun* bestående av redegjørelse vil imidlertid ikke være en tilfredsstillende besvarelse på en akademisk oppgave. Det er tross alt først gjennom at du drøfter at du virkelig viser din faglige forståelse ved at du da viser at du kan bruke fagstoffet selvstendig. Besvarelsen din vil heller ikke være tilfredsstillende dersom du setter i gang å drøfte uten først å ha redegjort for aktuelt fagstoff. Selv om du sikkert har mye erfaring med pedagogiske situasjoner fra egen skolegang, pass på så du ikke faller for fristelsen til å drøfte gitt problemstilling uten å vise faglig forankring (altså ved at du redegjør for eksisterende fagkunnskap, gjerne pensum). At du viser faglig forankring er nemlig forutsetningen for at besvarelsen din vil være en *faglig* besvarelse.

En firesiders besvarelse (8800 tegn inklusive mellomrom) er ikke lang, og du må disponere stoffet deretter. Ikke redegjør for annet enn det som faktisk er relevant for drøftingen din! En tommelfingerregel kan være at redegjørelsesandelen av oppgaven ikke skal være lengre

enn drøftingsandelen. I drøftingsdelen forventes det at du kan sette ulike faglige oppfatninger, forskningsresultater eller teorier opp mot hverandre. Starter du med en redegjørelsesdel henter du nå fram igjen begrepene, teoriene eller argumenter du redegjorde for her og sammenlikner disse og ser dem i lys av problemstillingen for oppgaven. Bruker du "fletteteknikk" kan du starte drøftingen med en gang du har redegjort for mer enn ett perspektiv. I begge tilfeller, er det viktig å huske på: Drøft det oppgaven ber deg drøfte! Jobb godt med oppgavetolkningen (som du jo presenterer i innledningen) før du setter i gang, og hold deg til denne hele veien. Husk at du skal besvare oppgaven!

Merk også at du ofte ikke trenger å konkludere sterkt etter drøftingen er avsluttet. Ofte er en balansert drøfting der kompleksiteten i problemstillingen blir belyst, en vel så god faglig besvarelse.

Hoveddelen bør inneholde:

- ✓ En ryddig og tydelig struktur som gir mening i forhold til å besvare problemstillingen
- ✓ En tydelig rød tråd som leseren kan følge gjennom hele teksten
- ✓ Begrepsdefineringer og redegjørelse for aktuelle perspektiver/teorier fra pensum (husk referanser!)
- ✓ Drøfting av sentrale problemstillinger i forhold til oppgaveteksten og din innledning

Pass på:

- Å være balansert og reflektert i forhold til de ulike perspektivene når du trekker konklusjoner (ikke trekk for bastante konklusjoner)
- At det kreves korrekt referansebruk i samsvar med APA-malen.

2.2.3. Avslutning

I avslutningen gir du en kort sammenfatning av hva du har gjort, av argumentene og poengene som er kommet frem i drøftingen, og hva drøftingen viste. Avslutningen skal være kort og oppsummerende og trenger heller ikke være sterkt konkluderende med mindre oppgaven du har fått etterspør dette. NB! Ikke bring inn nye perspektiver i avslutningen! Avslutningen skal kun være en sammenfatning av det du har presentert tidligere (dermed trenger du heller ikke referanser i denne delen av teksten). Unngå også å fortelle leseren dine personlige beretninger om hva du har lært eller hvor interessant det eventuelt har vært å jobbe med denne oppgaven. Dette kan du eventuelt heller gjøre i et refleksjonsnotat når arbeidskravet leveres.

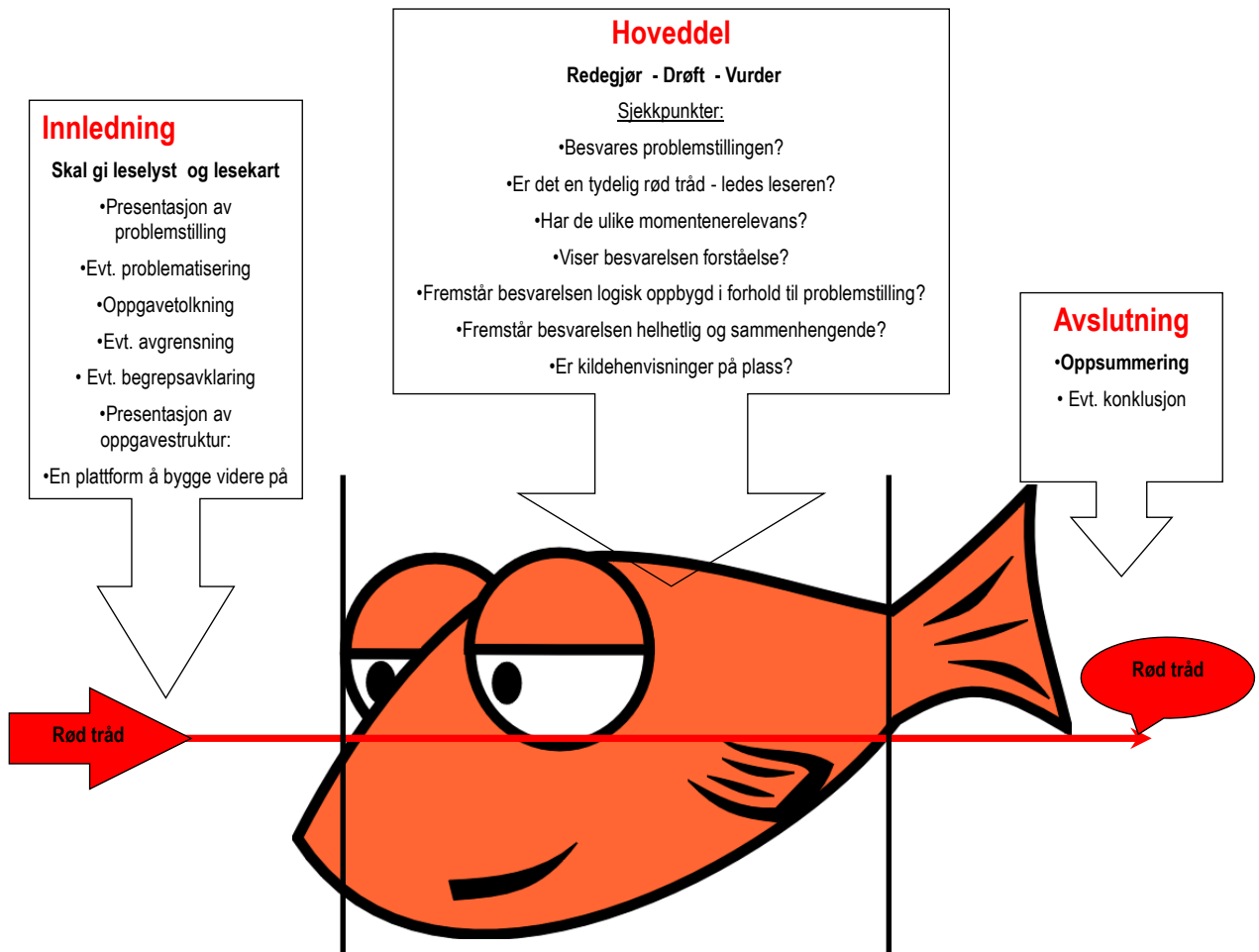
Avslutningen bør inneholde:

- ✓ Oppsummering
- ✓ evt. konklusjon av hovedpoengene

Pass på:

- Sjekk at avslutningen og innledningen henger sammen
- Litteraturliste, i samsvar med APA-malen

3. Arbeidet med oppgaven

Du har nå fått en liten innføring i hva en akademisk tekst er og hvordan den bør bygges opp. Nå blir neste spørsmål: Hvordan gyve løs på oppgaven å skrive en slik tekst? Første forberedelse til å skrive en slik akademisk oppgave, som arbeidskravet er, vil være å jobbe med å sette seg inn i litteraturen. Det aller beste vil være å *skrive seg inn* i litteraturen. Det er derfor lagt opp til at du som en del av arbeidet i seminaret H16 skal skrive fire referater, ett for hver av de fire «klassikerne» Rousseau, Kant, Herbart og Dewey. Selv om du til syvende og sist bare skal skrive arbeidskrav om to av disse fire, er det nyttig å jobbe med alle fire før eksamen. Dessuten er det å skrive referat en nyttig øvelse som det er verdt å trene på. På den måten vil du utvikle et verktøy du kan anvende som studiestrategi ved senere anledninger, for eksempel i forhold til resten av pensum på UVEXFAC.

3.1. Hva er/hvordan skrive referat?

Et referat er et sammendrag eller en oppsummering av en tekst. Å skrive referater er en god studiestrategi ved at du både vil måtte jobbe med tekstforståelse og med egen skriving. De referatene du skal skrive skal være på om lag én side. Referatet vil være mye kortere enn originalteksten så når du blir bedt om å skrive et referat betyr det at du skal redegjøre for **det viktigste** ved teksten, altså det viktigste du mener forfatteren vil si med teksten sin. Et annet viktig poeng er at du skal gjøre dette **med dine egne ord**. For å skrive et godt referat er du derfor nødt til å forstå innholdet i teksten du referer så bra at du vil være i stand til å gjøre dette. Dette forutsetter at du ikke bare leser gjennom teksten du skal referere, men at du også jobber med å forstå den skikkelig. Nedenfor følger noen spørsmål det kan være lurt å stille teksten du skal referere:

- Hva vil forfatteren si med teksten, hva er forfatterens hovedbudskap?
  - Se etter forfatterens problemstilling eller formål med teksten.
- Er det andre poeng forfatteren har som du synes det er viktig å få med i referatet?
  - Se etter poeng som ikke umiddelbart er knyttet til problemstillingen.
- Hvilke begreper fremstår som er sentrale, og hvordan forstås de?
  - Se etter sentrale begrepsmessige distinksjoner eller motbegreper
- Er teksten bygget opp på en spesiell måte?
  - Se etter filosofiske og praktiske argumenter

Ved å jobbe med å besvare disse spørsmålene med egne ord, vil du ikke bare forstå teksten bedre og dermed lære mer: Du vil også være på god vei til å skrive et godt referat! Det er imidlertid én ting til du må huske på: **Kildehenvisninger**. Som ved alle andre akademiske tekster er det (som nevnt under punkt 2.1) viktig at du har med kildehenvisninger. Fordi tekstene (altså **primærtekstene**) til de fire filosofene er gamle og litt vanskelig tilgjengelige anbefales du å lese "tekster skrevet om primærtekstene" (såkalte **sekundærtekster**) før du leser primærtekstene. På pensum finner du én sekundærtekst for hver av de fire primærtekstene (Oettingens (2001) tekst om Rousseau, Kant og Herbart, og Vaages (2000) tekst om Dewey). Fordi forfatterne i disse tekstene allerede har trukket ut det de mener er viktig ved de fire filosofene og har et lettere tilgjengelig språk, vil sekundærtekstene trolig

kunne guide deg på vei til å finne frem til svarene på spørsmålene ovenfor. Siden referatarbeidet i seminaret er ment å være et tidlig forberedelsesarbeid til arbeidskravet, er det greit på nåværende tidspunkt at referatene dine først og fremst er basert på sekundærtetekstene. Pass imidlertid på at det da vil være sekundærteteksten (Oettingen eller Vaage) du refererer til, og ikke primærteteksten! Merk også at det i det endelige arbeidskravet forventes at du anvender primærkildene også. Dersom du føler deg klar for det, må du derfor gjerne bruke primærkildene også som kilde når du skriver referatene. Pass i så fall på at du tydelig noterer hvem du refererer når, altså om det er primærkilden eller sekundærkilden du redegjør for.

3.2. Hvordan komme i gang med selve oppgaven?

Det aller første du bør gjøre er å lese oppgaveteksten nøye, gjerne flere ganger. Still deg spørsmål hva oppgaven umiddelbart ber deg redegjøre for og hva du blir bedt om å drøfte. Still deg også spørsmål om hvilke redegjørelser som implisitt ligger i drøftingsoppgaven – altså hva du trenger å redegjøre for, for å bygge opp drøftingen (se andre avsnitt punkt 2.1). Diskutere gjerne dette med medstudenter. Slike diskusjoner vil trolig også gi deg bedre faglig innsikt. Still deg også spørsmål om hvilke begreper som er sentrale og hvilken pensumlitteratur som er relevant for å besvare det oppgaveteksten ber deg gjøre. (NB! Det forventes at du bruker flere kilder fra pensum i oppgaven din). Et hett tips er at du følger opp fra referatarbeidet, og begynner å formulere deg faglig med en gang! På den måten blir tankene dine synlig for deg, og det blir gjerne klart hva du har forstått og hva som eventuelt fortsatt fremstår uklart for deg. Etter at du alene og/eller sammen med andre har jobbet litt med oppgavetekstene kan det være smart å skrive en **skisse**.

En skisse bør inneholde:

- ✓ Oppgaveteksten
- ✓ Noen setninger om hvordan du forstår oppgaven. Hvis oppgaven gir ulike valgmuligheter, skriver du hvilke valg du tenker å gjøre.
- ✓ Noen tanker om avgrensning (altså, relevante spørsmål eller temaer som du *kunne* ha tatt opp, men som du i din besvarelse ikke kommer til å ta opp)
- ✓ Hvilke deler av pensum det kan være aktuelt å hente stoff fra (øv deg allerede nå på å føre opp referanser og litteraturliste).

Det krever litt arbeid å skrive en skisse, men merk at dette faktisk er begynnelsen på oppgaven din. Å skrive en skisse er konkret arbeid og konkret skriving, ikke bare løse tanker. Konkret arbeid hjelper deg videre. Skissen tvinger deg til å formulere noe som du selv og andre kan lese. Den er et håndfast utgangspunkt for tilbakemeldinger og videre arbeid. For eksempel vil den kunne være et fint utgangspunkt for videre diskusjon med medstudenter i arbeidsgruppen din i seminaret.

Når du har laget en skisse er det to ting du må begynne å tenke på: Du må begynne å skrive deg inn i den litteraturen du tenker å anvende - du må med andre ord begynne å **redegjøre** (referatarbeidet ditt vil her være gull verdt!). Det andre du må gjøre er at du må begynne å

tenke på **disposisjonen** av teksten din, altså hvordan du vil bygge opp teksten slik at det gir mening i forhold til å besvare problemstillingen. Hva du velger å starte med av disse to, er opp til deg. Disse to sidene ved skriveprosessen henger nemlig sammen. På den ene siden må du antakelig skrive deg inn i litteraturen for å vite hvordan du vil disponere oppgaven. På den andre siden vil disposisjonen din legge føringer for hvilke faglige teorier og argumenter du vil trenge å ha med. Både redegjørelsesarbeidet og disposisjonsarbeidet er derfor arbeid du vil måtte gjøre i flere runder. Det å jobbe med en akademisk tekst er et arbeid som foregår både i flere faser og i flere runder! Det er nemlig sånn man blir i stand til å se nye sammenligninger og utvikle argumenter.

Når du har kommet så langt at du begynner å få både disposisjonen din og redegjørelsene på plass, bør du gå tilbake til oppgaveteksten å sjekke om du faktisk svarer på det oppgaven spør om. Du bør også se etter om du formulerer deg klart og tydelig, om det er samsvar mellom de ulike delene i oppgaven din, og om referansene er på plass. Spør gjerne en medstudent eller en annen person du kjenner om å lese gjennom teksten din. Etter å ha jobbet lenge med en tekst kan man fort se seg litt blind på det man selv har skrevet.

3.3. Hva er godt nok for å levere?

Følgende punkter forventes tilfredsstilt ved vurderingen av besvarelsen din:

1. At oppgaven besvares
2. At teksten har en faglig logisk oppbygging/struktur
3. At teksten er faglig holdbar
4. At referansehenvisninger og litteraturliste er på plass
5. At formelle krav er på plass
6. At det anvendes minst to kilder fra pensum

Når det er sagt er vi samtidig klar over at du som relativt fersk student er midt i en prosess for å lære deg et nytt «håndverk». Dette vil det tas hensyn til i vurderingen av arbeidskravet. Det forventes imidlertid at du har gjort en skikkelig innsats så godt du kan! Slurv og latskap legges godt merke til, og vil ikke være godt nok. At du gjør en skikkelig innsats i arbeidet med arbeidskravet vil du dessuten tjene på selv også. Jo bedre du jobber med arbeidskravet, jo bedre veiledning vil du få, og jo bedre vil du gjøre det på eksamen!

3.4. Hva skal jeg med veiledningen?

Som seminarstudent ved UVEXFAC vil du, som tidligere nevnt, motta en skriftlig veiledning på arbeidskravet ditt to uker etter at den er innlevert. (Selvstudiumsstudenter kan også få skriftlig veiledning, men må gi beskjed om at de ønsker det). Bakgrunnen for dette er at arbeidskravet ikke bare er ment å være en formalitet som må godkjennes for at du skal få gå opp til eksamen, det er også ment å være starten på en viktig dannelsesprosess hvor du settes i gang i arbeidet med å utvikle dine akademiske skriveferdigheter. Tilbakemeldingen du får vil guide deg videre i denne prosessen. Veilederen vil fortelle deg hva får bra til og

også hva du trenger å jobbe mer med. Veilederen vil ikke rette språk som en norsklærer (få derfor gjerne en medstudent eller annen person til å lese gjennom teksten din før du leverer om du trenger det), men vil gi deg tilbakemelding på hvordan du mestrer det faglige og det akademisk «håndverksmessige» - altså det vi har snakket om i dette heftet. Et slikt veiledningstilbud er svært eksklusivt, så dette bør du benytte deg av! Jobb så godt du kan med oppgaven før du leverer den inn, og sett av tid etter at du har fått tilbake oppgaven til å videreutvikle teksten din i tråd med veiledningen. (Tips: Skulle du oppleve å få tilbakemeldinger du ikke forstår, spør seminarlederen din eller ta med oppgaven på åpen drop-in veiledning). Å jobbe videre med tilbakemeldingen du får krever litt innsats fra deg, men du vil lære veldig mye av det! Tilbakemeldingen fra veileder kan dessuten gjerne være et godt utgangspunkt for gruppearbeid, enten i seminaret eller i en kollokviegruppe. Du vil også lære mye av diskutere både veiledningen og skriveingen din med medstudenter, og også ved å lese og respondere på medstudenters skriveing.

4. Responsarbeid – nyttige tips

Gjennom responsarbeid får du muligheten til å være en hjelp for dine medstudenter, men ikke bare det: Tar du responsarbeidet på alvor vil du trolig oppleve at du selv lærer minst like mye av å gi som og motta respons. Nedenfor følger en rekke tips til responsarbeidet det skal jobbes med i seminaret.

Først og fremst kan det være fint å få avklart hva en akademisk respons er og hva den bør inneholde. En akademisk respons er en faglig vurdering av en faglig tekst. Dette betyr at vurderingene skal bygge på faglige kriterier.

Noen av disse kan være:

- ✓ Har medstudenten din besvart oppgaven tilfredsstillende?
- ✓ Er fagstoffet som er brukt relevant?
- ✓ Er argumentasjonen faglig holdbar?
- ✓ Har teksten en tydelig faglig-logisk oppbygning?
- ✓ Er de formelle kravene på plass?

Responser er mest nyttig dersom den begrunnes godt. Om du bare forteller hva du syntes er bra eller dårlig blir det vanskelig for den som mottar responsen å vite hva hun eller han skal gjøre for å forbedre oppgaven. Det er først når du begrunner tilbakemeldingene at du vil kunne gi den som får responsen en faktisk mulighet til å forbedre sin tekst. En god respons inneholder derfor alltid en gjennomtenkt begrunnelse. I responsen bør du derfor begrunne hva du syntes medstudenten har *fått til* i teksten, og også begrunne hva du syntes fremstår uklart, som mangler eller som du anser *kan gjøres bedre*.

Husk at du skal gi respons på teksten, ikke personen som har skrevet den! Dette oppnår du ved at du kommenterer på den konkrete teksten, og peker på hvor det står det du kommenterer.

4.1. Noen råd til deg når du leser gjennom andres tekst

- ✓ Les teksten du skal gi respons på flere ganger.
- ✓ Ved første gangs gjennomlesing: få tak i hovedpoengene og forsøk å formulere med egne ord hva du oppfatter å være viktigst.
- ✓ Ved andregangs gjennomlesning bør du markere det du syntes er bra, og deretter merke deg det du synes er uklart eller mindre bra.
- ✓ Har du spørsmål til medstudenten din skriv ned disse samt de forslagene du har til forbedring.

4.2. Noen råd til deg i arbeidet med en skriftlig respons

- ✓ Formuler med egne ord hva du opplever at medstudenten din forsøker å si med teksten.
- ✓ Trekk frem og begrunn det som er bra.
- ✓ Trekk deretter frem det som er uklart og hvilke forbedringer du selv mener bør gjøres.
- ✓ Still de spørsmålene du eventuelt har til medstudenten din (kanskje har du ikke forstått alt fordi noe er uklart)
- ✓ Skriv ned øvrige kommentarer, for eksempel alternative oppgavetolkninger og løsninger.
- ✓ Kommenter kort de formelle kravene. Er disse på plass?
- ✓ Ikke heng deg opp i skrivefeil i denne omgang.

4.3. Når du selv mottar en respons

Når noen har skrevet en respons på din tekst, har du en leser som har brukt av sin tid for å gå inn i din tekst. Dette er betydningsfullt, også selv om du kanskje ikke alltid får like mye ut av responsen du får. Hvis du er uenig i de vurderinger som kommer til uttrykk, er det viktig at du ikke tar faglig kritikk personlig. Kanskje har du uttrykt deg litt uklart? Hvis du ikke skjønner tilbakemeldingen, spør! Det kan også tenkes dere rett og slett er uenige. Det er greit. Du må heller ikke gjøre alle endringer som responsgiveren eventuelt foreslår. På den annen side: Hvis du får en nyttig og lærerik respons, er det lov å sende en takk 😊

Tips for videre lesing

Dysthe, O., et al. (2010). Skrive for å lære: skriving i høyere utdanning. Oslo, Abstrakt.